

ת"פ 33300/12/16 - מדינת ישראל נגד ז' ק' - בעצמו

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 33300-12-16 מדינת ישראל נ' ק'

בפני
בעניין: כבוד השופטת, סגנית הנשיאה אפרת פינק
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד שירלי ברזילי ועו"ד עדי סעדיה המאשימה
נגד
ז' ק' - בעצמו
ע"י ב"כ עו"ד מאיר סויסה הנאשם

גזר - דין

מבוא

1. בהכרעת דין מיום 24.4.17, הורשע הנאשם לפי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, בעבירה של תקיפה, לפי סעיף 379 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977; ובעבירה של תקיפה הגורמת חבלה, לפי סעיף 380 לחוק העונשין.

לפי כתב האישום המתוקן, בערב יום 2.5.16, התגלע ויכוח בין הנאשם ובין אביו. במהלך הוויכוח, הפיל הנאשם את אביו ארצה, רכן מעליו בעודו אוחז בצווארו, הכה אותו עם ידו בראשו וחבט את ראשו ברצפה. משהגיעה הביתה אמו של הנאשם וניסתה להפריד בין השניים, הכה אותה הנאשם בחוזקה בלחייה השמאלית וגרם לה סימן כחול בלחי.

2. לפי הסדר הטיעון נשלח הנאשם לעריכת תסקיר שירות המבחן ללא הסכמה עונשית.

תסקירי שירות המבחן וחוות דעת

3. בעניינו של הנאשם נערכו מספר תסקירים, בניסיון לרתום אותו להליך טיפולי.

4. לפי תסקיר שירות המבחן מיום 7.1.18, הנאשם בן 23, סיים 12 שנות לימוד, גויס לצבא אך שוחרר עקב אי התאמה. הנאשם מסר כי הוא צורך סמים על רקע בעיות רפואיות. הנאשם ציין כי הוא עובד כחודשיים בחברה להתקנת מערכות רכב. כן פורטו קשיים שחוותה משפחת הנאשם. להתרשמות שירות המבחן, הנאשם לוקח אחריות פורמאלית על מעשיו, אך מתקשה לעמוד על הבעייתיות שבהם. מכאן העריך שירות המבחן, כי בהיעדר טיפול, קיימת מסוכנות גבוהה מצדו של הנאשם לביצוע עבירות דומות בעתיד. הואיל והנאשם לא שיתף פעולה עם שירות המבחן, שלל בעיות התמכרותיות ונזקקות, נמנע שירות המבחן מהמלצה שיקומית.

5. למרות ששירות המבחן לא בא בהמלצה, ניתנה לנאשם הזדמנות נוספת להתגייס לטיפול.
6. בתסקירו המשלים של שירות המבחן מיום 3.10.18 עולה, כי הוצעו לנאשם מסגרות טיפול בתחלואה כפולה, אולם, בשל הידרדרות במצבו הנפשי, הופנה הנאשם למיון פסיכיאטרי. הוצגו מסמכים רפואיים ופסיכיאטרים המפרטים את מצבו הנפשי לצד שימוש בחומרים פסיכואקטיביים. עוד מסר שירות המבחן, כי הנאשם ביטא נכונות להשתלב בטיפול במסגרת קהילה טיפולית לתחלואה כפולה בבית אור אביבה. ביום 12.9.18 הנאשם החל טיפול ביחידת שילוב וגורמי הטיפול מסרו כי הנאשם נמצא בשלבי קבלה וקליטה. מכאן, התבקשה דחייה לצורך תקופת ניסיון טיפולי.
7. בתסקיר משלים מיום 5.2.19, הוסיף שירות המבחן, כי גורמי הטיפול מסרו כי הנאשם התקשה להתרגל למסגרת הקהילה. בהמשך, התנהלותו של הנאשם השתפרה, הוא שיתף פעולה בטיפול הפרטני הקבוצתי והצליח להתחבר יותר לדיירי המקום. עם זאת, הנאשם התקשה לשמור על יציבות, ביקר רבות במרפאה, הפגין התנהגות דורשנית מול צוות המקום והתקשה להכיר בהיותו מטופל. הנאשם זומן לוועדת משמעת בה הובהר לו הצורך לשפר התנהלותו, אולם הנאשם המשיך בהתנהגותו ובהמשך ביקש לעזוב את המסגרת. הנאשם שהה בקהילה במשך כשלושה חודשים. מסיכום גורמי הטיפול בקהילה עולה, כי הנאשם התקשה לקבל את חוקי המקום, הפגין התנהגות דורשנית ועיקשת. לאחר עזיבת הנאשם את הקהילה, ביקש התאמה למסגרת טיפולית חלופית פרטית. הנאשם הופנה ל"בראשית" בבאר שבע. גורמי הטיפול בבראשית מסרו, כי הנאשם התקבל לטיפול, משתף פעולה באופן מלא בקבוצות הטיפוליות ובשיחות הפרטניות. הנאשם שוחרר מ"בראשית" ביום 30.1.19. בהמשך פנה הנאשם לאשפוז פסיכיאטרי והתקבל לטיפול במרכז יום לתחלואה כפולה.
- להתרשמות שירות המבחן, הנאשם אינו יציב מבחינה נפשית וטיפולית, אולם הוא שומר על קשר רציף, משתף בפתיחות באשר לשינויים במצבו וממשיך לבטא מוטיבציה. מכאן, התבקשה דחייה נוספת לצורך ניסיון טיפולי.
8. בתסקירו האחרון מיום 8.5.19, הוסיף שירות המבחן, כי המרכז לבריאות הנפש בנס ציונה מסר, כי הנאשם ביטא נכונות להימנע משימוש בסמים לצד התייצבות מצבו הנפשי. הנאשם התמיד והשקיע מאמצים בתהליך הטיפולי במסגרת מרכז היום וסיים את הטיפול ביום 7.5.19. כן דווח, כי מצבו הנפשי התייצב והוא מעוניין להשתלב מחדש במעגל התעסוקה. עם זאת, שירות המבחן הדגיש, כי הנאשם קיבל אישור לקנבוס רפואי שלא בתיאום עם הגורמים הטיפולים במסגרת המרכז לבריאות הנפש בנס ציונה ובניגוד להמלצתם, באופן הפוגע באפשרות להמשיך טיפול במסגרת תחלואה כפולה. מכאן, שלא ניתן ליישם את התוכנית הטיפולית שגובשה ועל כן, שירות המבחן חזר בו מהמלצתו הטיפולית.
9. לפי חוות דעת פסיכיאטרית מיום 6.3.18, הנאשם מוכר למערכת הבריאות הפסיכיאטרית ואובחן בעבר כסובל מהפרעת חרדה, אולם אינו סובל ממחלת נפש ואינו זקוק לאשפוז פסיכיאטרי.

עדויות לעונש

10. אביו ואמו של הנאשם, שהם המתלוננים בתיק, העידו מטעמו.
11. בעדותו מסר אביו של הנאשם, כי הוא נכה צה"ל וסובל ממחלת נפש, ובעקבות זאת עברה המשפחה, ובכלל זאת הנאשם, תקופה לא קלה. עוד ציין, כי הנאשם עשה בעבר שימוש בסמים, אולם בהמשך עבר גמילה, טופל פסיכיאטרית, והיום "הכל תקין" והנאשם החל לעבוד. כן ביקש כי בית המשפט יעזור לנאשם.
12. גם אמו של הנאשם, שהיא אשת קבע בחיל האוויר, העידה כי הנאשם טופל והקשרים במשפחה היום טובים.

טענות הצדדים לעונש

13. באת כוח התביעה טענה, שכתוצאה מביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם נפגעו הערכים החברתיים של הגנה על שלמות גופו, בטחונו ושלווה נפשו של אדם. לטענתה, הפגיעה היא ברף בינוני, הואיל ועל רקע ויכוח של מה בכך, תקף הנאשם את אביו, הפיל אותו לארץ, אחז בצווארו, וחבט ראשו ברצפה. כאשר אמו של הנאשם ניסתה להפריד בין הנצים, תקף אותה הנאשם בחוזקה בלחייה השמאלית, וגרם לה סימן כחול בלחי.
14. לטענתה, לאור נסיבות ביצוע העבירות ומדיניות הענישה, מתחם העונש ההולם, נע בין מאסר בדרך של עבודות שירות ובין מאסר לתקופה של 18 חודשים, לצד ענישה נלווית.
15. עוד טענה, כי בקביעת העונש ההולם בתוך המתחם יש לקחת בחשבון את הנסיבות הבאות שאינן קשורות בביצוע העבירות: הנאשם צעיר, הודה במיוחס לו; לחובתו של הנאשם עבר פלילי בגין היעדר מהשירות; מתסקירי שירות המבחן עולה, כי הנאשם עושה שימוש בסם מסוג קנבוס ונסיבות חייו לא פשוטות. שירות המבחן העריך כי הנאשם מתקשה לקחת אחריות על מעשיו, ועל כך ניתן ללמוד גם מהתנהגותו של הנאשם במהלך הדיון בבית המשפט ובהליכי הטיפול; הנאשם טען כי הרשעה תגרום לפיטוריו אולם לא הציג מסמכים בהקשר זה; לטענתה, הוריו של הנאשם עודם מגוננים עליו, כפי שעלה מעדויותיהם; שירות המבחן התרשם ממסוכנות גבוהה הנשקפת מהנאשם.
16. באת כוח התביעה הוסיפה לאחר התסקירים האחרונים וחוות הדעת, כי הנאשם לא התייצב בפני הממונה, ניתנו מספר דחיות, ולבסוף התקבלה חוות דעת כי הנאשם אינו מתאים לעבודות שירות משום שלא נמצא מקום והנאשם גם אינו מסכים לעבודות שירות. עוד הדגישה, כי גם לפי תסקירי שירות המבחן עולה, כי הנאשם פנה להוציא אישור לצריכת קנבוס למרות התרשמות הצוות הטיפולי, כי הדבר עלול להחריף את מצבו. מכאן, כי שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית.
17. מכאן עתרה באת כוח התביעה להטיל על הנאשם עונש של מאסר שיכול יבוצע בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי, פיצויים וקנס.
18. לטענת בא כוח הנאשם מתחם העונש ההולם לו עתרה התביעה הוא חמור ואינו מבוסס במדיניות הפסיקה. עוד טען, כי יש לקחת בחשבון כי האירוע התרחש על רקע מערכת יחסים משברית ומול אב הסובל בעצמו מבעיות נפשיות. כתוצאה מנסיבות אלו, האירוע הסלים לכדי אלימות. עם זאת, התקיפה כלפי האב היא ברף נמוך, ואילו התקיפה ברף גבוה יותר נעשתה כלפי האם שבאה להפריד בין הנצים.
19. מכאן טען, כי מתחם העונש ההולם, נע בין מאסר על תנאי ובין מאסר לתקופה של מספר חודשים שיכול יבוצע בדרך של עבודות שירות.
20. לטענת בא כוח הנאשם, גם התביעה הסכימה כי יש להטיל על הנאשם עונש שהוא בחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם, אלא שהצדדים חלוקים ביניהם לעניין המתחם.
21. עוד טען, כי בקביעת מתחם העונש ההולם בתוך המתחם יש לקחת בחשבון את הנסיבות הבאות שאינן קשורות בביצוע העבירות: הנאשם היה בגיר-צעיר בעת ביצוע העבירות; הנאשם הודה במיוחס לו; עברו הפלילי של הנאשם הוא בעבירה של היעדר מהשירות והוא מינורי ביותר. אין לחובתו של הנאשם תיקים נוספים; יש לקחת בחשבון כי חלף זמן מאז ביצוע העבירות. המתלוננים, שהם הוריו של הנאשם, מסרו שהנאשם שינה מדרכו הרעה ושב לנהל עם הוריו חיי משפחה תקינים. יש לקחת בחשבון גם את עתירת הוריו של הנאשם להקל עמו ולא להסלים את המצב.
22. לאחר התסקירים האחרונים, בא כוחו הנכנס של הנאשם הוסיף כי יש לדחות את עמדת התביעה. לטענתו, עמדה זו היא בהתעלם מנסיבותיו החריגות של הנאשם. עוד טען, כי התביעה אינה לוקחת בחשבון את עמדת המתלוננים

ואת שינוי התנהלותו של הנאשם. לטענתו, עונש של מאסר בפועל אינה הולמת את נסיבות העניין.

23. מכאן עתר בא כוח הנאשם, להטיל על הנאשם עונש של מאסר על תנאי לצד התחייבות.

24. בדברו האחרון מסר הנאשם כי הוא מצר על מעשיו ולוקח עליהם אחריות מלאה.

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

25. בקביעת מתחם העונש ההולם את מעשי העבירות אותן ביצע הנאשם יתחשב בית המשפט **בערך החברתי הנפגע** מביצוע העבירות, **במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה** הנהוגה **ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות**.

26. כתוצאה מביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם, נפגעו הערכים החברתיים של הגנה על שלמות גופו, בטחון ושלווה נפשו של אדם. הפגיעה בערכים החברתיים היא ברף בינוני, לאור נסיבות ביצוע העבירות. על רקע ויכוח של מה בכך, תקף הנאשם את אביו, הפיל אותו לארץ, אחז בצווארו, וחבט ראשו ברצפה. בהמשך, כשאמו ניסתה להפריד בין הנצים, תקף אותה הנאשם בחוזקה בלחייה השמאלית, וגרם לה סימן כחול בלחי.

27. על מדיניות הענישה הנהוגה ביחס לעבירות אלימות כלפי הורים, ברף בינוני, ובנסיבות דומות ניתן ללמוד מהפסיקה המגוונת בתחום, תוך התאמתה לנסיבות העניין (ראו, למשל: ת"פ (רח') 23743-05-17 **מדינת ישראל נ' אילן** (1.11.17); ת"פ (רח') 22030-08-13 **מדינת ישראל נ' יהודה** (11.4.16); ת"פ (רמ') 36743-07-12 **מדינת ישראל נ' פטרקצישוילי** (15.2.15); ת"פ (כ"ס) 51595-12-10 **מדינת ישראל נ' גרינברג** (24.7.12)).

28. לא התעלמתי גם מהפסיקה שעניינה בעבירות אלימות בין בני זוג שהגיש בא כוח הנאשם.

29. לאור האמור, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם את העבירות בהן הורשע הנאשם, בנסיבות העניין, נע בין מאסר על תנאי לצד ענישה נלווית ובין מאסר בפועל לתקופה של 10 חודשים.

העונש ההולם בתוך המתחם

30. בקביעת העונש ההולם בתוך המתחם לקחתי בחשבון את הנסיבות הבאות שאינן קשורות בביצוע העבירות:

לזכותו של הנאשם עומד גילו הצעיר. הנאשם ביצע העבירות בהיותו בן כ-22; כן עומדת לזכותו הודאתו במיוחס לו; הוריו של הנאשם, שהם המתלוננים, מסרו כי הנאשם שינה מדרכו הרעה ושב לנהל חיים תקינים. מכאן ביקשו להתחשב בנאשם; מחוות הדעת הפסיכיאטריות שהוגשו בתיק עולה כי הנאשם מוכר למערכת הבריאות הפסיכיאטרית, עודנו מוכר לסמים וכי הוא זקוק לטיפול.

לחובתו של הנאשם נזקף עברו הפלילי, אולם מדובר בעבר שאינו ממין העניין והוא מינורי ביותר;

כאן המקום להתייחס לתסקירי שירות המבחן. מהתסקירים עולות נסיבות חייו הלא פשוטות של הנאשם, לרבות המשבר המשפחתי שחווה. בה בעת, התסקירים מלמדים גם על הנזקקות הטיפולית של הנאשם ועל כך שהוריו מצמצמים ומטשטשים את קשייו. התרשמות דומה עולה גם מעדויות הוריו של הנאשם לפניי. יתר על כן, הנאשם שלל תחילה נזקקות טיפולית, ומכאן ששירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית. בהמשך הנאשם שולב בקהילה טיפולית לתחלופה כפולה בבית אור אביבה, אולם לאחר כשלושה חודשים עזב את המקום. מסיכום גורמי הטיפול עולה, כי הנאשם

התקשה להסתגל למסגרת, התקשה לקבל את חוקי המקום והפגין התנהגות דורשנית ועיקשת. הנאשם פנה בהמשך לכך לקהילה טיפולית פרטית וגורמי הטיפול מסרו כי הנאשם משתף פעולה באופן מלא. הנאשם סיים את התוכנית הטיפולית ביום 30.1.19. בהמשך פנה הנאשם לאשפוז פסיכיאטרי בנס ציונה והתקבל לטיפול במרכז יום לתחלואה כפולה בנס ציונה. הנאשם סיים את הטיפול ביום 7.5.19 ומצבו הנפשי התייצב. אולם בהמשך, הנאשם קיבל אישור לקנבוס רפואי ללא תיאום עם הגורמים הטיפולים במסגרת המרכז לבריאות הנפש בנס ציונה ובניגוד להמלצתם. להערכת גורמי הטיפול, שימוש בקנבוס רפואי פוגע באפשרות להמשך טיפול במסגרת לתחלואה כפולה. מכאן, שלא ניתן ליישם את התוכנית שגובשה לנאשם ועל כן שירות המבחן חזר בו מהמלצתו הטיפולית ולא בא בהמלצה שיקומית.

31. הנה כי כן, ניתנו לנאשם הזדמנויות רבות להירתם להליך טיפולי. הנאשם אמנם עשה כבוד דרך, אולם הליך הטיפול לווה בעלויות ובמורדות, ולא ניתן לומר, בשלב זה, כי הנאשם סיים הליך שיקומי בהצלחה או אפילו כי הוא נרתם באופן מספק להליך זה. כאן המקום להדגיש, כי לו היתה המלצה שיקומית, ייתכן שהיה ניתן לסיים ההליך במאסר על תנאי, צו מבחן וצו שירות לתועלת הציבור. אולם, המלצה כזו אינה בנמצא בשל התנהלותו של הנאשם ולמרות ההזדמנויות הרבות שניתנו לו. מכאן, שבאיזון בין הנסיבות, יש להטיל על הנאשם עונש שהוא בחלקו התחתון של המתחם, אולם לא בתחתית המתחם. מכאן, כי העונש ההולם כולל מאסר קצר, שיכול יבוצע בדרך של עבודות שירות ומאסר על תנאי. לא מצאתי מקום לחייב את הנאשם בתשלום פיצויים בשל עמדות הוריו, כפי שהובעו בדיון לפניי.

32. לפי חוות דעת הממונה על עבודות שירות מיום 8.5.19, לא נמצא לנאשם מקום להשמה בעבודות שירות בשל חוות דעת רפואית בנוגע למצבו הנפשי וטענת הנאשם כי במצבו הנפשי אינו מסוגל לבצע עבודות שירות ולעמוד בנדרש ממנו. יודגש, כי מעין בחוות הדעת עולה, כי הפסיכיאטר לא סבר שהנאשם לא יכול לבצע עבודות שירות, אלא שעבודות שירות עלולות לפגוע בשיקומו. בה בעת, הנאשם הוא שהדגיש בפני הממונה כי אינו מסכים לבצע עבודות שירות בשל מצבו הנפשי. יתר על כן, הנאשם כלל אינו מצוי כעת בהליך של שיקום וזאת בשל צריכת הסמים, ולו ברישיון. מצב דברים זה, אינו מאפשר להטיל על הנאשם עונש שאינו הולם את מכלול הנסיבות, משמע עונש שהוא בתחתית המתחם, ואף חורג לקולא מהתחתית, אך בשל טענותיו בדבר מצבו הנפשי שאינן נתמכות באופן ממשי.

33. לא התעלמתי מטענת בא כוח הנאשם כי יש לקחת בחשבון את מצבו הנפשי של הנאשם ואת עמדת המתלוננים. גם לא התעלמתי מדבריו של הנאשם, שנאמרו אך בדיון, כי הוא מסכים לעבודות שירות. אולם, עמדה זו אינה תואמת את הדברים שנמסרו לממונה. למעשה, הרושם הוא כי הדברים נאמרו לממונה על מנת למנוע את התאמתו לעבודות שירות. בדומה לכך הנאשם גם סיכל את האפשרות להמלצה טיפולית בבקשת רישיון לקנבוס בניגוד לעמדת שירות המבחן והפסיכיאטר. הנאשם גם לא נוטל טיפול פסיכיאטרי כהמלצת המומחה הפסיכיאטר. מכאן כי הנאשם, במו ידיו, סיכל את האפשרויות לסיים ההליך באפיק שיקומי או בעבודות שירות.

34. הנה כי כן, משך תקופה של כשנתיים נדחו דיונים פעמים רבות על מנת לאפשר לנאשם להירתם להליך טיפולי. עם זאת, בסופו של דבר לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית וגם התקבלה חוות דעת לפיה הנאשם אינו מתאים לעבודות שירות. ברי כי גם לא מתקיימות נסיבות המתאימות לסיום הליך ללא הרשעה, בהיעדר אפיק שיקומי ולאור מכלול הנסיבות.

35. לפיכך, יש להטיל על הנאשם עונש של מאסר קצר בפועל ומאסר על תנאי.

סוף דבר

36. לפיכך, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל לתקופה של חודש ויום;
- ב. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים, והתנאי הוא שבמשך 3 שנים מיום שחרורו לא יעבור כל עבירת אלימות מסוג פשע;
- ג. מאסר על תנאי לתקופה של 3 חודשים, והתנאי הוא שבמשך 24 חודשים מיום שחרורו לא יעבור כל עבירת אלימות מסוג עוון;

זכות ערעור כחוק תוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ז אייר תשע"ט, 22 מאי 2019, במעמד הצדדים.